

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **A. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 11. 2007, č. j. OAM-1-135/VL-07-PA03-2006, o kasační stížnosti žalobce proti výroku I. usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 7. 7. 2008, č. j. 56 Az 220/2007 – 43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podanou kasační stížností napadl v záhlaví označené pravomocné usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byl zamítnut jeho návrh na ustanovení advokáta k zastupování v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu ze dne 17. 4. 2008, č. j. 56 Az 220/2007 – 30, jímž byla podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 13. 11. 2007, č. j. OAM-1-135/VL-07-PA03-2006; tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů.

Předmětný návrh na ustanovení zástupce v řízení o kasační stížnosti proti citovanému rozsudku krajského soudu podal stěžovatel současně s kasační stížností datovanou dnem 29. 5. 2008 a doručenou krajskému soudu dne 2. 6. 2008. V této souvislosti krajský soud přípisem ze dne 2. 6. 2008 zaslal stěžovateli formulář – Potvrzení o majetkových a výdělkových poměrech pro rozhodnutí o žádosti o ustanovení zástupce – s tím, aby ho pravdivě vyplnil a zaslal zpět ke sp. zn. 56 Az 220/2007 ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení. Vzhledem k tomu, že stěžovatel bydlí na adrese B. 886/52, P., vyzval ho krajský soud dále k tomu, aby sdělil, jakým způsobem a v jaké výši platí nájem ubytovateli či pronajímateli a jak si opatřuje finanční prostředky na svou výživu a ošacení;

současně stěžovateli sdělil, aby tato svá skutková tvrzení doložil listinnými důkazy. Závěrem krajský soud stěžovatele poučil, že nebude-li ve stanovené lhůtě shora uvedené splněno, soud návrh na ustanovení zástupce zamítne.

Tento přípis, resp. výzva ze dne 2. 6. 2008, byla dne 6. 6. 2008 doručena stěžovateli, který na ni ovšem ve stanovené lhůtě (ani posléze) nijak nereagoval a nebylo tak možné zjistit, zda jsou u něj dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Stěžovatel tedy nesplnil jednu z podmínek pro ustanovení zástupce ve smyslu § 35 odst. 8 s. ř. s., a proto krajský soud vydal napadené usnesení ze dne 7. 7. 2008, č. j. 56 Az 220/2007 – 43, kterým návrh stěžovatele ze dne 29. 5. 2008 na ustanovení zástupce zamítl (výrok I.). Současně krajský soud stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů předložil plnou moc advokáta, který ho bude v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku ze dne 17. 4. 2008, č. j. 56 Az 220/2007 – 30, zastupovat, popřípadě doložil doklad o svém právnickém vzdělání, přičemž nevyhoví-li této výzvě ve stanovené lhůtě, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne (výrok II.).

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel kasační stížnost datovanou dne 15. 7. 2008 a doručenou krajskému soudu dne 21. 7. 2008, v níž brojí proti výroku I. a stejně jako v kasační stížnosti ze dne 29. 5. 2008, doručené krajskému soudu dne 2. 6. 2008, opakuje, že: „...žádá, aby mu soud s ohledem na ustanovení § 35 odst. 7 a § 105 soudního řádu správního ustanovil zástupce – advokáta. Stěžovatel k tomuto svému návrhu uvádí, že u něj jsou předpoklady k osvobození od soudních poplatků a dále pak, že pro nedostatečnou orientaci v právním řádu České republiky není způsobilý účinně hájit svá práva. Stěžovatel zároveň uvádí, že jeho finanční situace mu nedovoluje nechat se zastupovat advokátem bez jeho ustanovení.“ Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud rozsudkem zrušil napadené usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně je třeba poznamenat, že v rámci kasační stížnosti učinil stěžovatel také návrh na přiznání odkladného účinku a podal rovněž návrh na ustanovení zástupce, jakož i žádost o osvobození od soudních poplatků.

V důsledku absence podpisu stěžovatele na této kasační stížnosti vydal krajský soud usnesení ze dne 22. 7. 2008, č. j. 56 Az 220/2007 – 48, kterým stěžovatele vyzval, aby ve lhůtě 15 dnů doplnil kasační stížnost o svůj podpis s tím, že nebude-li této výzvě ve stanovené lhůtě vyhověno a podání doplněno, soud řízení o tomto podání odmítne; viz ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s. v návaznosti na ustanovení § 37 odst. 3 s. ř. s., dle kterého z každého podání musí být zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Citované usnesení bylo dne 4. 8. 2008 doručeno stěžovateli, který poté zaslal krajskému soudu rusky psaný a podpisem opatřený přípis (doručený dne 18. 8. 2008), jenž se týká situace v zemi původu a potenciálního ohrožení stěžovatele v případě jeho návratu do Běloruska.

Následně byla daná kasační stížnost předložena Nejvyššímu správnímu soudu, a to včetně vyjádření žalovaného správního orgánu ze dne 15. 9. 2008, v němž popřel oprávněnost kasační stížnosti a navrhl její zamítnutí, aniž by se však blíže věnoval argumentaci v otázce neustanovení zástupce stěžovateli; své vyjádření zaměřil toliko na otázku neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas a že jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná.

Stěžovatel pro řízení o kasační stížnosti není zastoupen (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), avšak nesplnění této povinnosti nelze považovat za překážku, jež by bránila posouzení kasační stížnosti a vydání meritorního rozhodnutí, neboť s ohledem na povahu rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, by trvání na povinném zastoupení stěžovatele znamenalo pouze řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti napadeného usnesení krajského soudu, který se v rámci řízení zabýval právě touto otázkou, tedy ustanovením zástupce stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 – 41, publikovaný pod č. 486/2005 Sb. NSS, a ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 – 77, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud se proto po zvážení všech okolností případu postavil na stanovisko, že absenci zastoupení ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. nelze považovat za překážku, jež by bránila posouzení kasační stížnosti a vydání meritorního rozhodnutí.

Pokud jde o žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků, odkazuje Nejvyšší správní soud na svoji výše uvedenou judikaturu k problematice ustanovení zástupce, která dopadá i na problematiku soudních poplatků, ale především připomíná ustanovení § 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, v jehož důsledku jsou osoby žádající o udělení mezinárodní ochrany (dříve o udělení azylu, resp. přiznání postavení uprchlíka) od poplatkové povinnosti osvobozeny.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

Podle tohoto usnesení je podstatným přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje – v mezích kritérií přijatelnosti – v konkrétním případě podstatný přesah

svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel však žádný takový důvod ve své kasační stížnosti neuvedl. Nejvyšší správní soud proto v projednávané věci vycházel ze shora popsaného procesního postupu v řízení, jakož i z obsahu výše specifikovaných písemností, z nichž zcela jednoznačně vyplývá, že stěžovatel své tvrzení o splnění předpokladů pro ustanovení zástupce ničím neprokázal, a to ani k výzvě krajského soudu ani v následně podané kasační stížnosti, ačkoli byl v této souvislosti krajským soudem řádně obeslán příslušným formulářem (vzor 060 o. s. ř.), náležitě vyzván a poučen. Stěžovatel tedy své břemeno tvrzení (zejména ohledně své finanční situace) neunesl, resp. nijak neprokázal, a proto se Nejvyšší správní soud ztotožnil se závěrem krajského soudu, že nebyly splněny podmínky pro ustanovení zástupce dle § 35 odst. 8 s. ř. s.

Toliko pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že absenci podpisu na podané kasační stížnosti ze dne 15. 7. 2008 lze považovat za zhojenou, neboť lze důvodně předpokládat, že kasační stížnost podal skutečně stěžovatel, a to s ohledem na konkrétní okolnosti projednávané věci, zejména pak s ohledem na stěžovatelem podepsaný přípis (doručený soudu dne 18. 8. 2008), který učinil v návaznosti na výzvu krajského soudu ohledně doplnění podpisu na kasační stížnosti. Postupoval-li by Nejvyšší správní soud jinak, nebylo by možno označit jeho postup jinak, než účelový a formalistický; přitom takový postup soud ve své judikatuře striktně odmítá.

S ohledem na tyto skutečnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval, neboť (jak je zřejmé již z výše uvedené rekapitulace) mimo kasační stížnosti proti usnesení o neustanovení zástupce podal stěžovatel kasační stížnost i proti rozsudku krajského soudu, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí správního orgánu o neudělení mezinárodní ochrany, jež je vybavena odkladným účinkem ze zákona (ex lege); viz § 32 odst. 5 zákona o azylu.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. ledna 2009

JUDr. Radan Malík
předseda senátu